

SVENSKA C1- DEL 2

Tisdagar 7.00-8.30

Fredagar 7.00-8.30

Hur mår du idag?

Berätta om din vecka? Vad har du gjort?

Vad tror du budskapet med ordspråken är?

Vilket ordspråk tycker du mest- respektive minst om?

**Ta alltid ut lycka i
förskott. Det
värsta som kan
hända är att du
var glad i onödan.**

Hjärtat är liksom
kroppens huvudstad.

- Helena, 6 år

Mobiltelefonen tar
oss närmare
människor som är
långt bort.
Men den tar oss
bort från
människor som
sitter bredvid oss.

Lyssna!

Ord som
behöver
översättas?

5 Kerstin Ekman

106))

Kerstin Ekman, född år 1933, växte upp i Katrineholm och flyttade till Uppsala 1952 där hon fem år senare blev filosofie magister i litteraturvetenskap, nordiska språk och tyska. I ett par år arbetade hon som manusförfattare och filmproducent innan hon debuterade som författare år 1959 med deckaren *30 meter mord*.

Brott är ett vanligt tema i Ekmans böcker, men det är snarare omständigheterna runt brotten och relationerna mellan huvudpersonerna som är det centrala. Ett exempel är *Dödslockan* som inleds med att en person dör. Ett jaktlag har av misstag kört på en kvinna och gör sedan allt för att dölja händelsen, något som får svåra följder. Fokus i boken ligger här på brottets konsekvenser för alla som på något sätt berörs av det, och inte på att hitta den skyldige.

Kerstin Ekman har en stark känsla för naturen och miljön. Skog, jakt och glesbygd är viktiga inslag i många av hennes romaner och hon är en skicklig naturskildrare. Även djur har en viktig plats hos Ekman. *Hunden* handlar om en hjälplös valp som följer efter sin "mamma" till skogs, men springer vilse i en snöstorm och tvingas klara sig själv. I romanen skildras vildmarken helt och hållet ur hundens perspektiv.

Ekman är starkt kritisk mot moderna skogsbruksmetoder som hon menar har förstört skogsmiljön genom att avverka den naturligt växande blandskogen och ersätta den med snabbväxande gran. Detta är något som Ekman bland annat diskuterar i essäsamlingen *Herrarna i skogen*.

Kerstin Ekman är även känd för sina kvinnoskildringar. Roman-sviten *Kvinnorna och staden* (*Häxringarna*, *Springkällan*, *Änglahuset* och *En stad av ljus*) tar sin början i industrialiseringens tid och skildrar samhällsutvecklingen i en svensk småstad. Förändringarna i det svenska samhället beskrivs med kvinnorna och barnen i fokus.

Ekman har tilldelats olika litterära priser och utmärkelser och 1978 valdes hon in i Svenska Akademien, som tredje kvinna efter Selma

Lagerlöf och Elin Wägnér. Sedan 1989 deltar dock Kerstin Ekman inte längre i Akademiens arbete, detta i protest mot att en majoritet av Akademiens ledamöter inte offentligt fördömde Irans dödshot mot författaren Salman Rushdie efter hans roman *Satansverserna*. Akademien hänvisade sitt beslut till den gamla principen att den inte ska uttala sig politiskt. Men i Akademien sitter man på livstid, så rent formellt är Ekman en av de arton ledamöterna men hennes stol gapar tom.

*Snille och smak är
Svenska Akademiens
valspråk.*

I den jämtländska ödemarken

En midsommarafton i början av 1970-talet reser läraren Annie med sin sexåriga dotter Mia från Stockholm till den tynande byn Svartvattnet i Jämtland. Ute i den jämtländska ödemarken ska de bo i ett kollektiv med Annies pojkvän Dan. De är idealister och drömmer om en bättre värld. Dan har lovat att möta dem vid bussen, men dyker aldrig upp. Annie bestämmer sig för att ta med sig Mia in i skogen för att leta efter stugan där de ska bo. Trots att natten är ljus går de vilse. Under deras irrfärd i skogen ser Annie en man passera. Till slut hamnar de vid ett blått tält nere vid en sjö och Annie hoppas på hjälp. Men i tältet ligger ett mördat holländskt par. Annie är övertygad om att det är mördaren hon har sett.

Romanen tar sin början 18 år senare när minnet av händelserna vid vattnet väcks till liv.

Lyssna utan bok

Lyssna med bok

Ur Händelser vid vatten

107 »

Ett ljud. Hon vaknade av det. Klockan var fyra på morgonen. Fyra noll två med klockradions röda pinnar. Rummet var gråljus. På fönster-rutorna låg ett randmönster av regndroppar och utanför ångade fukten ur gräsmassan.

Hon blev inte rädd. Men vaksam. Nu hörde hon vad det var: en bilmotor på lågt varv. Ingen kunde ha ärende upp till henne så tidigt. Saddie som låg på fårskinnet nedanför hennes säng sov fortfarande. Hon var tretton år och ganska döv.

En bildörr smällde. En till. Minst två personer alltså. Och så denna tystnad. Inga röster.

Hon sov med ett hagelgevär intill sig. Sängen stod en bit från väg-gen och i mellanrummet låg geväret. Ett mycket nätt vapen, spanskt. En Sabela. Patronerna hade hon bakom klockradion. Det tog henne tjugotvå sekunder att bryta geväret och stoppa i patronerna. Hon hade övat och tagit tid. Men hon hade aldrig behövt ladda det på allvar.

Det var låst. Det hade inte hänt att hon glömt att låsa sin ytterdörr. Inte på arton år.

Nu låg hon där med handen på Sabelans fint skurna kolv och kände på den mattfeta ytan. Stel och lite frusen.

Hon ville inte gå ut i köket och titta för då skulle hon själv synas genom fönstret. Hon gick i stället upp och ställde sig vid dörrposten och lyssnade. Saddie följde med men säckade ihop på mattan under soffbordet och började snarka igen. Inga röster hördes.

Till slut gick hon ut i köket i alla fall. Utan geväret. Det är väl så man gör. Man tror att det ska gå bra.

På fönsterrutorna rann regnet ljudlöst nu. Utanför hinnan av glas och vatten stod Mia framför bilen. Hennes kropp var sammanfogad med en annan.

De var mycket våta. Hennes jacka var genomblöt på axlarna och ryggen. Håret låg strimmat tätt intill huvudet och såg mörkare ut än det var. Han hade riktigt mörkt hår, brunsvart och rakt. Det var löv i det. Dvärgbjörkskvistar och ormbunksblad. Det måste vara Mia som stuckit dit dem. Hon hade lekt med honom. De var så tätt förenade att det såg ut som han hade trängt in i henne därute i regnet. Men så var det inte. Hon såg något lika uråldrigt. Som om ett sår öppnade sig i tiden. Och slöt sig, var borta. När ansiktena lösgjorde sig från varandra kände hon igen honom.

Hon tog stöd mot köksbänken. Stod där i sitt gamla nattlinne glömsk av att de kunde få syn på henne. Hjärtat rörde sig som ett djur i bröstkorgen. Efter en stund kom en stark kväljning som tvingade henne att svälja. Hon hade fått munnen full av saliv.

Samma ansikte. Fastare och grövre efter arton år. Men det var han. Regnet rann som på ett fönster i tiden och han var där, kropp kött.

Hon steg bakåt, bort från fönstret. De hann aldrig få syn på henne. När Mia satte nyckeln i låset låg hon redan i sängen. Hon hörde Saddie traska ut i farstun och hennes lågmälda glädje; svansen som slog mot kapporna i hallen så att galgarna klirrade. Mia gick ut i köket och bilmotorn startade. Hon stod antagligen och vinkade åt honom. Sen gick hon uppför trappan med Saddie i hälarna. Hon brydde sig inte om att gå och tvätta sig. Och det var inte svårt att förstå varför.

Annies fötter hade blivit kalla och kylan spred sig uppåt. Men hon vågade inte gå ut i köket och tända i spisen eller ens leta rätt på en varm morgonrock. Hon ville inte att Mia skulle höra att hon var vaken.

B Diskutera följande frågor.

- 1 Hur är stämningen i texten?
- 2 I vilken miljö utspelar sig texten? Hur beskriver författaren miljön?
- 3 Vilka personer figurerar i texten? Hur agerar de?
- 4 Hur reagerar Annie när hon känner igen mannen?
- 5 Vilka känslor väcker texten hos dig?
- 6 Beskriv författarens stil. Hur bygger hon upp spänningen i texten?

- C Totalt tio kvinnor är eller har varit ledamöter i Svenska Akademien fram till år 2017. Välj en av författarna och ta reda på fakta om henne. Berätta för varandra.

Selma Lagerlöf var den första kvinna som valdes in i Svenska Akademien.

Kvinnor i Svenska Akademien

Selma Lagerlöf
Elin Wägner
Kerstin Ekman
Gunnel Vallquist
Katarina Frostenson
Birgitta Trotzig
Kristina Lugn
Lotta Lotass
Sara Danius
Sara Stridsberg

Uppgift tills på tisdag.

Samla information och förbered att muntligt kunna berätta om din valda person.

Extra!

Splittringen i Svenska Akademien

UPPDATERAD 11 MAJ 2018 PUBLICERAD 11 APRIL 2018

Avhopp, utspel och hård kritik: Den konflikt som skakar Svenska Akademien kretsar kring ledamoten Katarina Frostenson, gift med den så kallade "Kulturprofilen", anklagad i DN för sexuella övergrepp av 18 kvinnor. Kulturprofilen har genom sin advokat nekat till samtliga anklagelser mot honom.

Ett bord i två delar

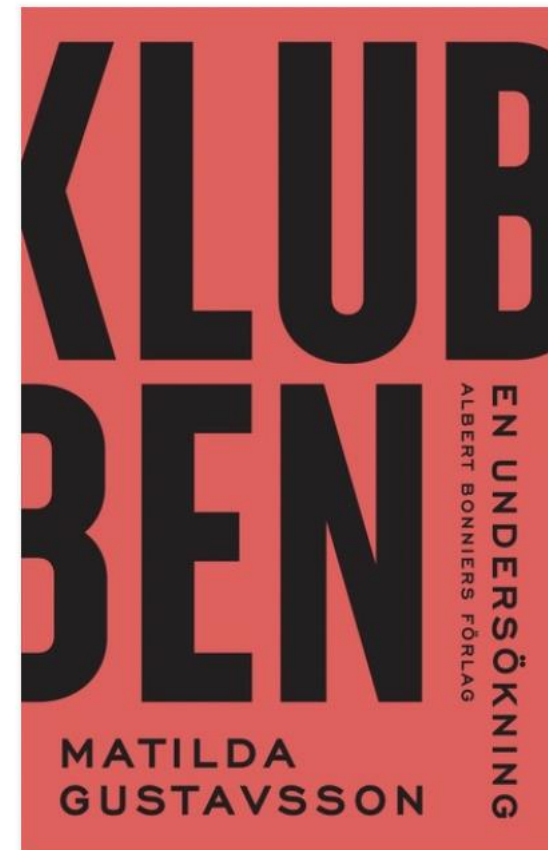

<https://www.svt.se/kultur/splittningen-i-svenska-akademien#:~:text=Avhopp%2C%20utspel%20och%20hård%20kritik,till%20samtliga%20anklagelser%20mot%20honom.>

Boktips!

I årtionden hade han omgetts av rykten om övergrepp - den välkände kulturprofilen vars prestigefulla klubb drog till sig medlemmar ur Svenska Akademien, och där konstnärskap både föddes och dog. Den 22 november 2017 publicerades journalisten Matilda Gustavssons reportage om kulturprofilen i Dagens Nyheter, där arton kvinnor vittnade om våldtäkter, hot och trakasserier. Det inledde en händelsekedja som skulle få en av världens mest anrika kulturinstitutioner att krackelera inför öppen ridå.

I "Klubben" fördjupar Matilda Gustavsson sin undersökning av makten i kulturvärlden och hur långt man kan gå i konstens namn. Hon skriver om tiden kring publiceringen, efterspelet där kulturprofilen döms för våldtäkt och om motsättningarna inom Akademien.

Till nästa lektion

En låt

Lucianoz

Allt kommer bli bra

Övningsboken s. 188

Samla information om en valfri kvinnlig ledamot i Svenska akademien